

Teodora Jani) desculță și îmbrăcată într-o rochie albă (personaj inventat de către Beatrice Bleonț spre a întruchipa puritatea ideală a iubirii Sentei pentru legendarul damnat) plutește cu grație printre oameni și obiecte, jucându-se când cu vârtelnița, când cu bărcuțele de hârtie ce plutesc într-un acvariu...

Dacă n-aș ști prea bine că de două decenii nu s-a mai cântat Wagner pe scena Operei bucureștene, aș spune că – din nefericire – nici orchestra (excelent pusă la punct, dar prea săracă numeric, ceea ce determină forțarea sonorității) și nici soliștii nu pot face față celor mai înalte exigențe în ceea ce privește acest tip de muzică: Olandezul lui Sever Barnea (cântăreț încă tânăr, dar care are deja la activ cele mai dificile roluri de bas-bariton din repertoriul teatrului, de la Don Giovanni la Escamillo și de la Figaro la Oedip) se mai luptă cu unele pasaje în registrul grav, Senta

întruchipată de Cristiana Popescu este pe alocuri supărător de stridentă, Daland al lui Mihnea Lamatic cântă totuși prea verdian, Mary pe care o joacă Adriana Alexandru nu-și pune suficient în valoare strălucirea întunecată a glasului; doar Cărmaciul se bucură de frumusețea vocii sigure a lui Marius Brenciu, în vreme ce Gabriel Năstase se depășește pe sine însuși în interpretarea lui Eric. Dar, cum știu prea bine și că – în teatrul liric, ca pretutindeni – „funcția creează organul”, voi susține că montarea **Olandezului zburător** (creație de început în reforma wagneriană a genului) era nu numai potrivită, nici doar necesară, ci de-a dreptul indispensabilă pentru redobândirea tehnicii și a stilului de cânt pretinse interpreților de către partiturile maestrului de la Bayreuth. Dovada o constituie faptul că, din punct de vedere al calității muzicale, reprezentația s-a desfășurat într-un continuu crescen-

foto: Silviu Covaci

do, răsplătind astfel eforturile temerare ale dirijorului și directorului general Răsvan Cernat.

Luminița Vartolomei

sd dans

Momente de grație

Centrul Multi-Art Dans este unul dintre cele treizeci de proiecte culturale finanțate de Comunitatea Europeană în țara noastră. Ați intrat în concurență cu aproape cinci sute de cereri de finanțare. De ce ați câștigat tocmai voi?

Vava Ștefănescu: Oriunde în lume dansul contemporan este o formă de artă cerută. Oriunde în lume, dar nu și la noi. Am câștigat pentru că am crezut că arta noastră are dreptul să trăiască și în cultura românească. Am venit cu proiectul, l-am prezentat, lor le-a plăcut, au fost de acord. La categoria „Dezvoltare culturală în economia de piață” au existat două criterii majore: impactul asupra mediului și inovația. Este exact ceea ce urmărim noi.

Andreea Mincic: Eu cred că partea educativă a proiectului a cântărit greu în balanță: cele unsprezece cursuri de dans, muzică și plastică – atât pentru profesioniști, cât și pentru „profani” – și atelierile sau seminariile destinate celor interesați de arta contemporană.

Dar pe partenerii voștri – Casa de Cultură „Nicolae Bălcescu” și Pri-

La sfârșitul lunii octombrie s-a inaugurat la București Centrul Multi-Art Dans, primul program al Fundației MAD, realizat în parteneriat cu Casa de Cultură „Nicolae Bălcescu” și Primăria sectorului 4 și finanțat de Comunitatea Europeană prin programul EUROART. Cine sunt inițiatorii și coordonatorii acestui proiect? Vava Ștefănescu, director; Andreea Mincic, proiecte Multi-Art; Mihai Mihalcea, departamentul Spectacole. Ce-și propun ei? Să vedem...

măria sectorului 4 – cu ce i-ați atras?

Vava Ștefănescu: A fost o întâmplare. Căutam spații în care să dezvolt acest proiect. Găsisem un loc, dar nu era chiar ce visam. Un prieten mi-a spus „De ce nu te duci și la Casa de Cultură «Bălcescu»?”. Așa i-am cunoscut pe cei de aici. Și, cum ei își doreau ca această clădire să nu capete altă destinație decât cea culturală... Totul s-a întâmplat într-un moment de grație. Și cred că s-a creat deja, prin MAD, o infrastructură. Acum, dansul contemporan are, în sfârșit, un loc doar al lui, unde să se poată manifesta.

Să fie oare statutul vostru, al profesioniștilor din domeniul dansului, atât de frustrant? Simțiți că arta

voastră este privită în România ca un gen „marginal” de spectacol? Îmi amintesc, totuși, că, acum doi ani, Teatrul „Bulandra” a susținut o stagiune de dans contemporan.

Mihai Mihalcea: Da, dar care nu a dus la nimic. Fără mediatizare... Apoi, o dată cu plecarea lui Victor Rebenjiuc de la conducerea teatrului, proiectul a murit. E drept, la acele spectacole nu venea mult public – doar iubitorii de dans contemporan și câțiva dintre spectatorii fideli al Teatrului „Bulandra”.

Vava Ștefănescu: Chiar și așa, a fost un pas înainte. Ne-am dat seama cine, cum și în ce condiții vine la spectacolele de dans contemporan. A fost o demonstrație că există public, că se poate face o stagiune

dacă... este mediatizat, dacă... i se dă atenție, dacă... se investește în el un pic.

Ați mers și la alte teatre?

Vava Ștefănescu: Am încercat aproape peste tot. Toți ne-au cerut bani. Noi le ofeream un spectacol și ei ne cereau bani. Pentru tot. Asta m-a revoltat. Ne-am gândit că nu trebuie să cedăm. Faptul că dansul contemporan nu intră în orizontul artistic al unor persoane nu trebuie să ne inoculeze ideea că nimeni nu este interesat de spectacolele noastre. Și am avut dreptate: când am fost sprijiniți, am reușit să facem lucruri deosebite...

IndepenDans, de exemplu – unul dintre cele mai reușite evenimente culturale din anul 2000 și care cred că i-a atras spre arta voastră nu numai pe spectatorii obișnuiți, ci și pe artiști sau pe viitorii artiști.

Mihai Mihalcea: Proiectul a fost inițiat de mine, prin fundația mea, și finalizat, în calitate de co-organizator, de MAD, împreună cu SMART și Teatrul Odeon. Succesul pe care l-am avut a însemnat enorm pentru moralul nostru.

Vava Ștefănescu: Și ne-a convins că trebuie să creăm un loc al nostru. Asta e Centrul Multi-Art Dans: un spațiu de creație și de producție. Artiștii care vor să creeze pot lucra aici, gratis, în condiții excelente. Apoi, coordonatorii de departamente, Andreea și Mihai, împreună cu mine, decidem ce proiecte pot merge până la capăt, în ce să investim banii de producție.

Andreea Mincic: Avem și Clubul – un centru de informare, dar și un spațiu de expunere, unde găzduim expoziții de artă plastică. Apoi, departamentul de educație artistică; acesta trebuie să fie rentabil nu doar din punct de vedere financiar, ci și ca dezvoltare culturală.

Mihai Mihalcea: Suntem siguri că cei care vin la cursurile destinate „neprofesioniștilor” ne vor ajuta nu doar să câștigăm bani, ci și să creăm o atitudine.

Pentru început, înțeleg că vreți să reluați câteva creații existente.

Vava Ștefănescu: Așa este. Dar în curând vom prezenta producții proprii. Și vrem ca fiecare reprezentație

să se constituie într-un eveniment însoțit de diverse acțiuni. Un fel de „pachet cu surprize”.

Dacă tot ce vă propuneți se va realiza, cum credeți că va schimba acest proiect viața voastră? Ce înseamnă pentru voi MAD din punct de vedere personal?

Vava Ștefănescu: E greu să formezi o echipă. Eu vreau acest lucru. Vreau să formăm cu toții o echipă. Să ne întâlnim – regizori, operatori, dansatori, coregrafi – și să schimbăm informații. Ținta mea ascunsă nu este să monopolizez acest domeniu, ci să creez o zonă de lucru, de colaborare. Cred în prietenie și cred că trebuie să ne susținem unii pe alții.

Mihai Mihalcea: Eu mă gândesc mereu la dansul contemporan și la colegii mei din promoția '88 a Liceului de Coregrafie din București: Florin Fieroiu, Corina Dumitrescu, Alma Munteanu, Vava Ștefănescu, Cosmin Manolescu... Cred că suntem o promoție specială... Ce noroc că nici un profesor de dans clasic nu a vrut să ia clasa noastră!... Doar Adina Cezar și Sergiu Anghel ne-au vrut... Ei au fost șansa noastră.

Voi ce vreți să faceți pentru generațiile de azi?

Mihai Mihalcea: Încercăm să-i ajutăm să nu repete greșelile noastre, așa cum și noi ne străduim să nu repetăm greșelile celor de dinaintea noastră.

Vava Ștefănescu: Le construim alternative, le creăm conjuncturi de afirmare. Le oferim Centrul Multi-Art Dans.

Carmen Stanciu

